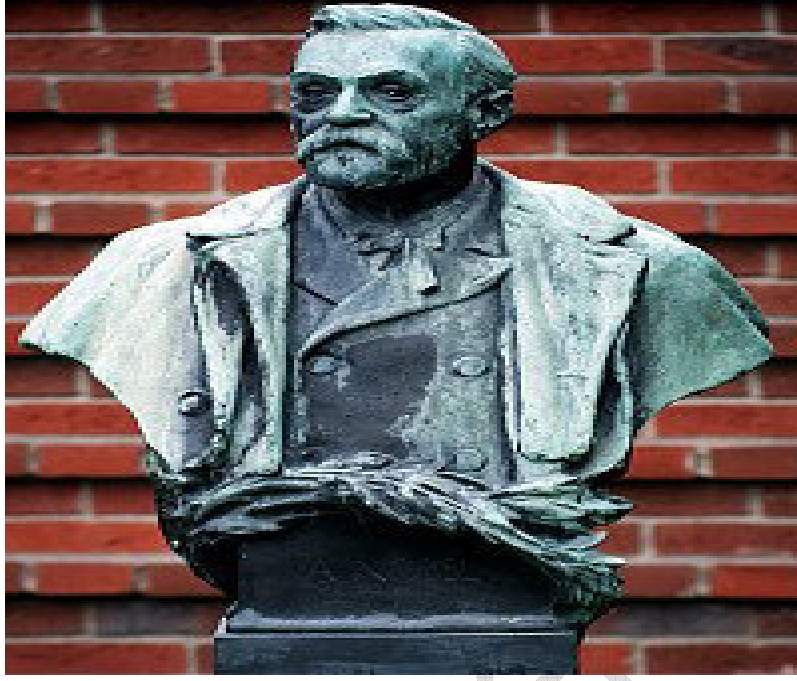

નોબેલ પુરસ્કાર

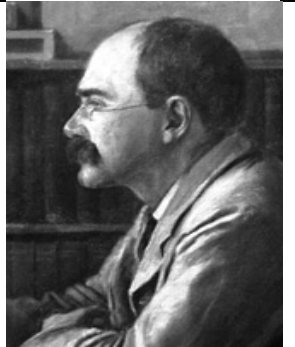

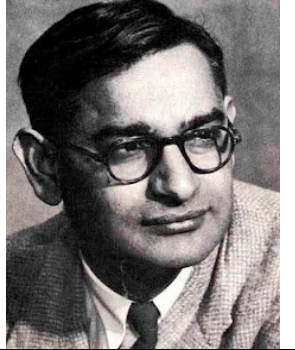
- નોબેલ પુરસ્કારની શરૂઆત 'નોબેલ ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ' ના સ્થાપક આલ્ફ્રેડ બર્નહાર્ડ નોબેલની પાંચમી પુણ્યતિથિ 10 ડીસેમ્બર, 1901 થી થઈ હતી.
- આલ્ફ્રેડ નોબેલનો જન્મ ઈ.સ. 1833માં સ્ટોકહોમ(સ્વિડન) ના એક ધનાઢ્ય કુટુંબમાં થયો હતો.
- નોબેલના પિતા એન્જિનિઅર હતા અને વિસ્ફોટક નિર્માણના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા હતા.
- આલ્ફ્રેડે કરેલી 'ડાયનામાઈટ'ની શોધના કારણે તેમણે અઢળક ધનસંપત્તિ પ્રાપ્ત થઈ હતી.
- તેમના વસિયત પ્રમાણે આ સંપત્તિમાંથી ટ્રસ્ટ બનાવી તેની આવકમાંથી દર વર્ષે પાંચ ક્ષેત્રો(ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ચિકિત્સા, સાહિત્ય અને શાંતિ)માં ઉલ્લેનીય કામગીરી બજાવનારને નોબેલ પુરસ્કાર પ્રદાન કરવામાં આવે છે.

- અર્થશાસ્ત્રમાં નોબેલ પુરસ્કારની શરૂઆત ઈ.સ. 1967 થી 'રિક્સબાંડ ડી સેન્ટ્રલ બેન્ક ઓફ સ્વિડન' દ્વારા બેન્કની 300મી વર્ષગાંઠના અવસરે કરવામાં આવી હતી.
- દર વર્ષે આલ્ફ્રેડ નોબેલની પુણ્યતિથી (10 ડિસેમ્બર) ના રોજ સ્વિડનના નરેશ દ્વારા રાજધાની સ્ટોકહોમમાં આવેલા કર્નસ્ટ હોલમાં આયોજિત સમારોહમાં આપવામાં આવે છે.

- નોબેલ પુરસ્કાર વિજેતા ભરતીયોનાં નામ, ક્ષેત્રો અને વર્ષ નીચે પ્રમાણે છે.

વર્ષ	નામ	ક્ષેત્ર	
1902	રોનાલ્ડ રોસ	તબીબીશાસ્ત્ર	
1907	રૂડયાર્ડ ક્રિપલિંગ	સાહિત્ય	

1913	રવીન્દ્રનાથ ટાગોર	સાહિત્ય	
1930	સી. વી. રામન	ભૌતિકશાસ્ત્ર	
1968	હરગોવિંદ ખુરાના	તબીબીશાસ્ત્ર	
1979	મધર ટેરેસા	શાંતિ	
1983	એસ. ચંદ્રશેખર	ભૌતિકશાસ્ત્ર	

1998	અમર્ત્ય સેન	અર્થશાસ્ત્ર	
2001	વિદ્યાધર સૂરજપ્રસાદ નાયપોલ	સાહિત્ય	
2007	આર. કે. પચૌરી	શાંતિ	
2009	વેંકટરામન રામકૃષ્ણ	રસાયણશાસ્ત્ર	
2014	કૈલાશ સત્યાર્થી	શાંતિ	